

Verklaring van EURead over lezen en geletterdheid

Wij, de organisaties die lid zijn van EURead, die 34 overheidsinstanties, NGO's en uitgeverijen uit 23 landen over het hele continent vertegenwoordigen, roepen de Europese leiders op regionaal, nationaal en supranationaal niveau op om de fundamentele rol te erkennen die lezen speelt in de ontwikkeling van individuele burgers, in het functioneren van een bloeiende economie en in het helpen waarborgen van het functioneren van moderne democratieën.

We roepen in het bijzonder op tot erkenning van en actie op basis van de volgende principes.

1. **Het vermogen om te lezen en om kritisch te lezen is essentieel voor de persoonlijke ontwikkeling en een fundamenteel mensenrecht.**

Het is algemeen bewezen dat regelmatig lezen voor het plezier de geestelijke gezondheid en het welzijn verbetert, een samenhang laat zien met prestaties door het gehele curriculum heen, de sociale mobiliteit verbetert en deelname aan de samenleving mogelijk maakt.

PISA definieert lezen als "het begrijpen en gebruiken van geschreven teksten, het erover nadenken en betrokkenheid erbij om je doelen te bereiken, je kennis en potentieel te ontwikkelen en deel te nemen aan de maatschappij". Omdat lezen zo'n grote invloed heeft op het leven van mensen, is leren lezen en van lezen houden een grondrecht.

2.

Het vermogen om te lezen ondersteunt het functioneren van onze samenleving in vele opzichten en is als zodanig een zaak van iedereen.

Het hebben van burgers die hun leesvaardigheid zo goed mogelijk ontwikkelen kan bijdragen aan het verbeteren van economische prestaties, het verbeteren van resultaten op het gebied van gezondheid, het stimuleren van sociale mobiliteit en het verbeteren van sociale cohesie. Het is een punt van zorg voor een grote verscheidenheid aan overheidsinstanties en NGO's die buiten het terrein van de onderwijs- en cultuursector liggen om ervoor te zorgen dat de burgers van Europa regelmatig lezen. Hieronder vallen onder andere organisaties die actief zijn in het bedrijfsleven, de commerciële wereld en in de gezondheidszorg- en regionale ontwikkelingssector.

3.

Het hebben van burgers die kritisch kunnen lezen is essentieel als we onze democratieën willen beschermen.

In een tijdperk van desinformatie is het vermogen om informatie te interpreteren en de geloofwaardigheid van beweringen te beoordelen essentieel voor het functioneren van moderne democratieën. Het bevorderen van een hoog niveau van kritische geletterdheid moet een prioriteit zijn voor regeringen en moet voor EU-leden deel uitmaken van hun Defence of Democracy package (maatregelen om de Europese democratie te waarborgen).

4.

Lezen moet vanaf het prille begin van een kinderleven deel uitmaken van het gezinsleven en overheden moeten meer investeren in programma's die het cadeau geven van kinderboeken aan jonge kinderen bevorderen.

Er is uitgebreid wetenschappelijk bewijs voor het belang van de eerste 1000 dagen in het leven van een kind voor zijn of haar ontwikkeling en tevens voor de essentiële rol die lezen met jonge kinderen kan spelen in de taalverwerving en de emotionele band met hun ouder of verzorger. We weten dat kinderen aan wie op jonge leeftijd wordt voorgelezen, later meer geneigd zijn om zelf te gaan lezen. Wij vinden dat geen enkel kind deze kans mag missen en dat de overheid verder moet investeren in beproefde programma's voor het cadeau geven van boeken. Programma's voor het cadeau geven van boeken zouden deel moeten uitmaken van de European Child Guarantee (Europese kindergarantie voor kwetsbare kinderen).

5.

Het is essentieel om de liefde voor lezen te bevorderen door middel van toegang tot een breed scala aan boeken, bijvoorbeeld via kleuterscholen, schoolbibliotheken en buurtbibliotheken, bemand door bekwame bibliothecarissen, en hier is financiële steun voor nodig.

Iedere burger van een Europees land heeft vanaf de geboorte baat bij toegang tot divers leesmateriaal in allerlei soorten en maten, omdat dit hem of haar helpt in de gewoonte te raken regelmatig te lezen en dit te blijven doen. School- en buurtbibliotheken, waar deskundigen werken die mensen kunnen helpen bij het vinden van boeken die ze met passie zullen lezen, zijn een cruciaal onderdeel van onze leesinfrastructuur.

6. Het aanmoedigen tot lezen door een grote verscheidenheid aan spelers in het veld moet ondersteund worden.

Mensen moeten worden aangemoedigd om te lezen en dit geldt met name voor degenen die het meeste baat hebben bij regelmatig lezen. Leesbevorderingsprogramma's die gebruik maken van de deskundigheid van de overheid en NGO's, maar ook van het intellectuele kapitaal van auteurs, illustratoren, uitgevers en boekverkopers, vereisen langdurige investeringen om gedragsverandering teweeg te brengen. Al zal het initiatief tot promotieactiviteiten bij hen vandaan komen, het is de verantwoordelijkheid van alle geledingen in de samenleving om te benadrukken dat lezen iets is van grote waarde.

EURead Members

- Anne Çocuk Eğitim Vakfı – ACEV (Turkey)
- Asociación Artística Sociocultural Mestiza (Spain)
- Bonniers Familjestiftelse (Sweden)
- BookTrust (United Kingdom)
- Children's Books Ireland (Ireland)
- Detski Knigi Foundation (Bulgaria)
- Diavazontas Megalono (Greece)
- Federation of European Publishers (Belgium)
- Foreningen !les (Norway)
- Good Books (Poland)
- HUNRA – Hungarian Reading Association (Hungary)
- Iedereen Leest (Belgium)
- Kitabistan (Azerbaijan)
- Libranda (Spain)
- LitCam (Germany)
- Lubimyczytać.pl (Poland)
- Lukukeskus Läscentrum (Finland)
- Martynas Mažvydas National Library (Lithuania)
- Medienzentrum Ostbelgien (Belgium)
- Nati per Leggere (Italy)
- National Literacy Agency (Malta)
- Österreichisches Bibliothekswerk (Austria)
- Plano Nacional de Leitura (Portugal)
- Chetene – Reading Foundation (Bulgaria)
- Schweizerisches Institut für Kinder- und Jugendmedien (Switzerland)
- Scottish Book Trust (United Kingdom)
- Stichting Lezen (The Netherlands)
- Stiftung Lesen (Germany)
- Svet Knihy (Czech Republic)
- The Polish Book Institute (Poland)
- Turkish Publishers Association (Turkey)
- Ukrainian Book Institute (Ukraine)
- Universal Reading Foundation (Poland)
- Was steht da? (Austria)

EU
READ

